

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра журналістики та мовної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Ірина САВИЦЬКА
2023 р.

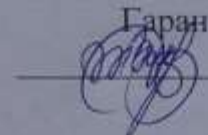

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри журналістики та мовної комунікації
протокол № 11 від 09 травня 2023 р.

В.о. завідувача кафедри
Марина НАВАЛЬНА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП 06 «Журналістика»
Світлана ХАРЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи наукових досліджень»

спеціальність: 061 «Журналістика»
освітня програма: 06 «Журналістика»
гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник:

д.ф.н., професор кафедри журналістики та мовної комунікації Семашко Т.Ф.

Київ–2023

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра журналістики та мовної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Інна САВИЦЬКА

« » _____ 2023 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри журналістики та мовної комунікації

протокол № 11 від 09 травня 2023 р.

В.о. завідувача кафедри

Марина НАВАЛЬНА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП 06 «Журналістика»

Світлана ХАРЧЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи наукових досліджень»

спеціальність: 061 «Журналістика»

освітня програма: 06 «Журналістика»

гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник:

д.ф.н., професор кафедри журналістики та мовної комунікації Семашко Т.Ф.

1. Опис навчальної дисципліни

«Основи наукових досліджень»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Спеціальність	061 журналістика	
ОС	бакалавр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	основна	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	—	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної форми та скороченого терміну навчання		
	денна форма навчання	скорочений термін навчання
Рік підготовки	2	-
Семестр	3	-
Лекції	30	-
Практичні, семінарські заняття	30	-
Лабораторні заняття	—	-
Самостійна робота	60	-
Індивідуальні завдання	—	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання:		-
аудиторних	4	
самостійної роботи студента	4	

Опис навчальної дисципліни
«Основи наукових досліджень»

Найменування показників	Спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	скорочений термін навчання
Модулів – 1	Спеціальність <u>061 журналістика</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	–
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин –90		3-й	–
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній ступінь бакалавр	Лекції	
		30	–
		Практичні, семінарські	
		30	-
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		60	–
Індивідуальні завдання:			
–			
Вид контролю: іспит			

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є вивчення основних понять і теоретичних положень курсу; ознайомлення з соціальною комунікацією як науковою галуззю, її методологією та методикою проведення наукових досліджень для ефективної науково-дослідницької діяльності студентів.

Завдання дисципліни є надати студентам необхідний обсяг знань у галузі наукових досліджень; підготувати їх до самостійного виконання наукової роботи з журналістикознавства; ознайомити з методикою написання текстів у науковому жанрі (повідомлення, доповідь, тези, наукова стаття, курсова робота).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- методологією проведення наукових досліджень;
- про соціальні комунікації як галузь науки та сучасні наукові дослідження у журналістикознавстві;
- методи організації наукових досліджень у журналістикознавстві;
- жанри наукових досліджень та особливості їх написання;
- властивості і структурно-сміслові компоненти наукових текстів різних жанрів;
- основні прийоми викладу наукових матеріалів;
- інформаційне забезпечення наукових досліджень;
- особливості підготовки усної наукової доповіді (виступу) **вміти:**
- виконувати власне медіадослідження;
- відбирати і аналізувати інформацію за темою наукового дослідження;
- створювати бібліографічний опис;
- формулювати мету і завдання дослідження, визначати об'єкт та предмет дослідження;
- працювати над текстом наукового дослідження;
- формулювати висновки наукового дослідження;
- оприлюднювати результати наукового дослідження
- вільно користуватися виражальними засобами наукової мови.

Набуття загальних компетентностей

Набуття загальних компетентностей (ЗК):

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК12. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Набуття програмних результатів навчання (ПР):

ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.

ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми навчання

Змістовий модуль 1.

МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Тема 1. Наука як система уявлень про світ. Соціальні комунікації як наука.

Сутність науки. З історії науки в Україні. Наукове дослідження і навчальне засвоєння знань. Система наукових знань. Теоретичні та методологічні принципи науки. Види та ознаки наукового дослідження. Критерії науковості знань.

Поняття про соціальні комунікації як галузь науки. Передумови виникнення та етапи становлення наукової галузі «соціальні комунікації». Стан вітчизняної науки про соціальні комунікації. Соціальні комунікації як наука: поняття, об'єкт, предмет, методологія. Наукова мовна культура – основа професійної діяльності.

Тема 2. Підготовка і кваліфікація наукових кадрів в Україні.

Загальні положення. Наукові спеціальності. Організація науки і підготовка наукових кадрів. Аспірантура. Докторантура. Організація роботи наукового колективу.

Тема 3. Теоретичні основи наукових досліджень.

Поняття «наукова теорія». Наукова теорія як форма організації знань, що забезпечує розширення сфери знання за межами безпосереднього спостереження. Наукові теорії, їх класифікація та основні методи побудови. Багатогранність пізнання світу і кожного явища в ньому. Ідеї, Основні постулати ідей. Вимоги до створюваної теорії.

Якості теорій, що задовольняють вимогам евристичність, конструктивність і простота. Етапи розвитку теорії. Гіпотеза і припущення. Математична гіпотеза.

Тема 4.

Поняття про методологію досліджень.

Філософські методи та їх роль у науковому пізнанні Загальнонаукові методи дослідження. Методи теоретичного пізнання. Загальнологічні методи і прийоми дослідження. Часткові методи наук (внутрішньо- та міждисциплінарні). Фундаментальні та прикладні емпіричні дослідження медіакомунікацій. Позитивізм та інтерпретивізм у дослідженнях медіакомунікацій.

Тема 5. Методи дослідження в журналістикознавстві.

Класифікації методів наукових досліджень у журналістикознавстві:

Описові методи. Історичний і біографічний методи. Класифікація. Типологічний аналіз.

Спостереження. Класифікація спостережень. Вимоги до спостерігачів. Наукове спостереження. Психодіагностика.

Аналіз документальної інформації. Класифікація документів. Традиційні і новітні методи аналізу текстів. Контент-аналіз. Контент-моніторинг.

Соціологічні методи дослідження в журналістикознавстві

Опитування. Класифікація опитувань

Інтерв'ю. Класифікація інтерв'ю. Вимоги до інтерв'юера. Клінічні інтерв'ю. Фокус-групові інтерв'ю. Кількісні і якісні різновиди опитувань. ШОУ, «проблемне колесо». Проективні методики.

Анкетне опитування. Класифікація анкетних опитувань. Підготовка опитувань. Принципи добору респондентів. Помилки опитувань. Вимоги до опитування. Класифікація запитань. Запитання як індикатори. Структура анкети, вимоги до запитань. Можливі причини низької валідності опитування

Експертне опитування. Вимоги до добору експертів. Можливі причини низької валідності експертного опитування. Експертні оцінки. Метод Дельфі. Ділові ігри.

Кількісні та якісні методи дослідження медіакомунікацій (кількісна та якісна методологія): загальні принципи. Основні якісні та основні кількісні методи дослідження медіакомунікацій. Комбіновані (змішані методи у дослідженні медіакомунікацій).

Тема 6. Особливості аналізу медіатекстів.

Сучасний медіатекст як об'єкт медіадосліджень.

Медіастилістика і когнітивно-дискурсивна парадигма вивчення медійної сфери. Обґрунтування когнітивно-дискурсивного напрямку в дослідженні медіатексту. Базові одиниці і методики аналізу медіадискурсу в когнітивнодискурсивній парадигмі.

Дискурс-аналіз у дослідження медіакомунікацій сутність, сфери застосування та можливості в дослідженні медіакомунікації.

Семіотичний аналіз у дослідження медіакомунікацій сутність, сфери застосування та можливості в дослідженні медіакомунікації.

Наративний аналіз у дослідження медіакомунікацій сутність, сфери застосування та можливості в дослідженні медіакомунікації. Полікодовий (креолізований) текст ЗМІ: визначення поняття і методики аналізу.

Тема 7. Обробка, аналіз та інтерпретація результатів дослідження.

Проблема вимірювань у гуманітарних науках. Специфіка об'єктів дослідження суспільних наук. Вимірювання як шкалування. Прогнозування: моделі прогнозування за допомогою часових рядів. Причинно-наслідкові моделі.

Попередня обробка результатів спостережень і опитувань. Генеральна сукупність і вибірка. Матриця даних. Формування матриці даних. Створення файлу даних. Основні типи шкал і операції над змінними у них.

Аналіз даних і різні типи статистичних процедур. Варіаційні ряди. Основні характеристики варіаційних рядів. Стандартні помилки вибірок. Гранична помилка вибірки і довірчий інтервал. Визначення обсягу вибірки. Кореляція.

Змістовий модуль 2.

МЕТОДИКА НАПИСАННЯ НАУКОВИХ ТЕКСТІВ

Тема 8. Форми впровадження результатів наукового дослідження.

Науковий стиль та його особливості. Основні жанри наукових досліджень: план, тези, анотація, реферат, текст наукової доповіді, наукова стаття, курсові та випускні роботи. Вимоги до їхнього змісту, структури й оформлення. Науковий етикет.

Тема 9. Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела

Конспектування друкованого джерела наукової інформації. Види конспектування.

Анотування наукового джерела. Види анотацій. Лексико-граматичні засоби для складання анотації наукової статті. Уникнення типових помилок при складанні анотації.

Реферування наукового джерела. Реферування як поширений жанр опрацювання наукової літератури: основне призначення, сутність реферування. Композиція тексту реферату: вступна частина, основна (описова), заключна.

Рецензування наукового джерела. Підготовчий етап до рецензування. Основні вимоги до рецензії наукового джерела.

Тема 10. Методика написання текстів різних наукових жанрів.

Етапи виконання наукової роботи (план, тези, анотація, стаття, реферат, курсова робота). Підготовчий етап. Вибір теми та відповідних їй теоретичних засад і методів дослідження. Складання орієнтовного плану. Збирання і класифікація матеріалу для роботи.

Обґрунтування актуальності теми роботи, визначення об'єкта і предмета, мети і завдань, методологічних засад і методів дослідження, теоретичної та практичної цінності роботи.

Тема 11. Наукова публікація.

Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Наукова стаття, тези доповіді, наукова монографія.

Тема 12. Інформаційне забезпечення наукових досліджень.

Методи бібліографічного пошуку. Правила користування бібліотечними каталогами, довідковою літературою, системою інтернет-ресурсів, послугами бібліографів. Лексикографічні джерела, їх види та структура. Основні засади користування словниками. Огляд сучасних фахових словників.

Тема 13. Особливості оформлення наукових робіт.

Оформлення вступної частини. Написання основної частини (розділів) роботи. Формулювання висновків. Остаточне оформлення роботи і підготовка до захисту. Складання анотованого списку літератури і використання його у процесі дослідження. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела. Оформлення списку використаних джерел.

Тема 14. Представлення результатів наукових досліджень.

Жанри наукового монологічного мовлення (наукова доповідь, виступ, повідомлення). Етапи підготовки наукової доповіді (інтенція, диспозиція, елокуція, меморія, акція, релаксація). Принципи побудови наукової доповіді: а) стислість, компактність; б) послідовність; в) цілеспрямованість; г) нарощування зусилля; д) результативність (за Л. Спанатій).

Особливості підготовки доповіді та презентації за результатами наукової роботи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	ла б	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ												
Тема 1. Наука як система уявлень про світ	6	2	2	–	–	2						
Тема 2. Підготовка і кваліфікація наукових кадрів в Україні	6	2	–	–	–	4						
Тема 3. Теоретичні основи наукових досліджень	8	2	2	–	–	4						
Тема 4. Поняття про методологію досліджень	9	2	2	–	–	5						
Тема 5. Методи дослідження в журналістикознавстві	7	2	2	–	–	3						
Тема 6. Особливості аналізу медіатекстів	9	2	2	–	–	5						
Тема 7. Обробка, аналіз та інтерпретація результатів дослідження	9	2	2	–	–	5						
Разом за змістовим модулем 1	54	14	12	–	–	28						
Змістовий модуль 2.												
МЕТОДИКА НАПИСАННЯ НАУКОВИХ ТЕКСТІВ												
Тема 8. Форми впровадження результатів наукового дослідження	10	2	3	–	–	5						
Тема 9. Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела	9	2	2	–	–	5						

Тема 10. Методика написання текстів різних наукових жанрів	10	2	3	–	–	5						
Тема 11. Наукова публікація	10	2	3	–	–	5						
Тема 12. Інформаційне забезпечення наукових досліджень	8	2	2	–	–	4						
Тема 13. Особливості оформлення наукових робіт	9	2	3	–	–	4						
Тема 14. Представлення результатів наукових досліджень	8	4	2	–	–	4						
Разом за змістовим модулем 2	66	16	18	–	–	32						
Усього годин	120	30	30	–	–	60						

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як система уявлень про світ	2
2	Підготовка і кваліфікація наукових кадрів в Україні	2
3	Теоретичні основи наукових досліджень	2
4	Поняття про методологію досліджень	2
5	Методи дослідження в журналістикознавстві	2
6	Особливості аналізу медіатекстів	2
7	Обробка, аналіз та інтерпретація результатів дослідження	2
8	Форми впровадження результатів наукового дослідження	2
9	Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела	2
10	Методика написання текстів різних наукових жанрів	2
11	Наукова публікація	2
12	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	
13	Особливості оформлення наукових робіт	2
14	Представлення результатів наукових досліджень	4
	Разом	30

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наукова мовна культура – основа професійної діяльності майбутніх журналістів	2
2.	Об'єкт та предмет дослідження в науці про соціальні комунікації. Сучасні напрями журналістикознавчих досліджень	2
3.	Позитивізм та інтерпретивізм у дослідженнях медіакомунікацій	2
4.	Описові методи, аналіз документальної інформації та спостереження у журналістикознавстві	2
5.	Сучасний медіатекст як об'єкт медіадосліджень.	2
6	Особливості вільного інтерв'ю як процесу комунікації	2
7.	Комбіновані методи у дослідженні медіакомунікацій	2
8.	Форми впровадження результатів наукового дослідження	2
9.	Особливості складання плану і написання тез до текстів наукового стилю	2
10.	Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела (анотування, реферування, рецензування)	3
11.	Методика підготовки наукового джерела (реферат, наукова стаття, курсова та дипломна роботи)	3
12.	Розробка структури наукової праці, основні вимоги до структури та оформлення, стандарти оформлення списку використаних джерел	2
13.	Основні форми апробації отриманих наукових результатів (наукова конференція, науковий діалог, дискусія, наукова суперечка)	2
14.	Підготовка наукової доповіді та презентації за результатами дослідної роботи	2
	Разом	30

7. Теми лабораторних занять. Програмою не передбачено.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості розвитку сучасної науки	6

2	Поняття про науковий текст, мовні засоби творення наукового тексту	6
3	Письмові роботи наукового стилю	6
4	Сучасні вимоги до написання наукової статті	6
5	Вимоги до оформлення бібліографії	6
6	Композиція наукової рецензії та наукового відгуку	6
7	Мовний етикет української науки	6
8	Композиційно-логічна побудова усної наукової доповіді, виступу	6
9	Стандартні мовні кліше усного наукового мовлення	6
10	Підготовка до участі в науковій дискусії, полеміці.	6
	Разом	60

9. Контрольні запитання. Комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

Питання до іспиту з дисципліни «Основи наукових досліджень» для спеціальності 061 – журналістика

1. Предмет, об'єкт, мета та завдання науки.
2. Основні поняття та функції науки.
3. Наукознавство та його основні розділи.
4. Класифікація наукових досліджень.
5. Поняття про соціальні комунікації як галузь науки.
6. Відмінність понять *методика*, *методологія*, *методи*.
7. Поняття метод, його зміст та особливості.
8. Описові методи в журналістикознавстві.
9. Методи аналізу документальної інформації.
10. Методи дослідження тексту.
11. Методи спостереження.
12. Кількісні та якісні різновиди опитувань.
13. Класифікація соціологічних опитувань.
14. Метод фокус-групового інтерв'ю.
15. Класифікація анкетних опитувань.
16. Вимоги до анкетного опитування.

17. Принципи добору респондентів для анкетних опитувань.
18. Методика проведення анкетних опитувань.
19. Сутність методу Дельфі.
20. Сутність методу експертних оцінок.
21. Поняття про наукове дослідження.
22. Основні етапи організації наукових досліджень.
23. Вимоги до теми досліджень та її формулювання.
24. Послідовність та схема розробки структури проблеми дослідження.
25. Вимоги до роботи над науковим текстом.
26. Жанри наукових досліджень.
27. Властивості і структурно-сміслові компоненти наукових текстів різних жанрів.
28. Аналітичне опрацювання інформації наукового джерела (анотування, реферування, рецензування).
29. Методика написання текстів різних наукових жанрів.
30. Вимоги до оформлення бібліографії.
31. Поняття наукової статті. Її основні структурні елементи.
32. Методика написання наукової статті.
33. Методичні прийоми викладу наукового матеріалу у статті.
34. Поняття мовних кліше в науковій статті.
35. Поняття та вимоги до написання реферату.
36. Основні поняття про курсову роботу.
37. Мета і завдання курсової роботи. Особливості тематики курсових робіт.
38. Основні етапи написання курсової роботи.
39. Структурні елементи вступу курсової роботи.
40. Вимоги до написання курсової роботи.
41. Представлення курсової роботи до захисту.
42. Композиція наукової рецензії та наукового відгуку
43. Мовний етикет української науки.
44. Доповідь (повідомлення), її види. Методичні вимоги до тексту наукової доповіді.
45. Основні форми апробації отриманих наукових результатів (наукова конференція, науковий діалог, дискусія, наукова суперечка).

ПАКЕТ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ (зразок)

1. Узгодьте різновиди наукового стилю з їх прикладами:

1	Власне-науковий	А	наукова монографія, наукова стаття, дисертація, стаття
2	Науково-діловий	Б	хроніка, інтерв'ю, репортаж
3	Науково-інформативний	В	наукові звіти, довідки про впровадження результатів досліджень
4	Науково-публіцистичний	Г	реферати, анотації, рецензії, резюме

2. Наукове дослідження – це

3. Коли були започатковані медіадослідження?:

А	в 1950-х рр.
Б	в 1960-х рр.
В	в 1970-х рр.
Г	в 1980-х рр.

4. Узгодьте функції науки з їх визначенням:

1	Соціальної пам'яті	А	реалізується за допомогою становлення творчого потенціалу, створює нові теорії, методи, виявляє закони і закономірності на основі вивчення вже наявних
2	Креативна	Б	накопичення, трансляція, зберігання, традиції, попередньо накопиченого досвіду
3	Аксеологічна	В	формує в суспільстві ціннісні орієнтації, які виступають як результат наукових відкриттів на благо людства, розвиток культури
4	Нормативна	Г	встановлює, організовує відносини між науковими структурами за допомогою системи норм і правил

5. Складіть до наведеного нижче тексту номінативний план:

Модель «гейткіпінга», розроблена в рамках теорії комунікації, є однією із найстарших моделей емпіричних досліджень комунікації. Вона розглядає питання про те, хто і як відбирає інформацію. При цьому тих (новинних) журналістів, які в редакціях мас-медіа відповідають за відбір новин, називають «гейткіперами», які пропускають або, навпаки, затримують інформацію. Завдання гейткіперів – обмежувати кількість інформації. Модель гейткіпінга звертається до метафори, зображаючи комунікацію як «потік сигналів».

6. До завдань науки відноситься:

А	збір, опис, аналіз, узагальнення і пояснення фактів
Б	виявлення законів руху природи, суспільства, мислення і пізнання
В	пояснення сутності явищ і процесів
Г	всі відповіді вірні

7. Наукове дослідження – це

А	робота, у якій сформульовано і обґрунтовано предмет і об'єкт
Б	процес цілеспрямованого вивчення певного об'єкта (предмета або явища) використовуючи наукові методи з метою встановлення закономірностей його виникнення, розвитку і перетворення у практичній діяльності людей
В	сукупність організаційних, методичних і технічних прийомів, здійснюваних за допомогою певних процедур
Г	дії, які конкретизують застосування методичних прийомів дослідження процесу відтворення необхідного продукту, забезпечують виявлення конфліктних ситуацій з метою їх своєчасного усунення та запобігання виникнення у підприємницькій діяльності

8. Узгодьте основні напрями медіалінгвістики з їх визначеннями:

1	Риторичний	А	дає можливість виявляти взаємозв'язки тексту з політичними, соціальними, економічними, релігійними, культурними та іншими вподобаннями автора, позицією редакції чи власника ЗМІ
2	Когнітивний	Б	базується на традиційних уявленнях про риторику в медіакомунікації і досліджує мовні засоби – метафори, епітети тощо
3	Дискурсивний	В	досліджує вплив менталітету і світогляду автора, особливостей його форм висловлення думки на сприйняття інформації споживачами

9. Узгодьте поняття з його визначенням:

1	Інтерв'ю	А	метод отримання інформації після відповідей респондентів стандартизованих запитань підготовлених бланків
2	Анкетування	Б	метод прямої реєстрації подій очевидців
3	Спостереження	В	бесіда, вибудована за певним планом, безпосередній контакт інтерв'юера з з обов'язковою фіксацією відповідей

10. Наука, яка займається вивченням історії, теорії і практики ЗМІ, тобто є онтологією журналістики як суспільного явища – це... .

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Бакалавр» 061 Журналістика	Кафедра журналістики та мовної комунікації	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №1 з дисципліни « Основи наукових досліджень »	ЗАТВЕРДЖУЮ Завідувач кафедри д. ф. н., проф. _____ Навальна М.І. (підпис)
Екзаменаційні питання:			
1. Предмет, об'єкт, мета та завдання науки.			
2. Основні поняття про курсову роботу.			
Тестовий блок			
1. Узгодьте різновиди наукового стилю з їх прикладами:			
1	Власне-науковий	А	Наукова монографія, наукова стаття, дисертація, стаття
2	Науково-діловий	Б	Хроніка, інтерв'ю, репортаж
3	Науково-інформативний	В	Наукові звіти, довідки про впровадження результатів досліджень
4	Науково-публіцистичний	Г	Реферати, анотації, рецензії, резюме
2. <i>Наукове дослідження</i> – це _____			
3. Складіть до наведеного нижче тексту тезисний план:			
<p>Гендерні дослідження аналізують значення категорії «стать» для культури, суспільства і науки. Вони ставлять запитання про те, як виникають розбіжності, які називають гендерними, і як їх можна використати для легітимації ієрархічних гендерних стосунків. Мета – покласти край нерівним міжгендерним стосункам, ґрунтуючись на значних теоретичних напрацюваннях.</p> <p>Термін «гендер» позначає суспільну систему класифікації, яка в нашій культурній традиції знає лише два варіанти: чоловік і жінка. Така система, що передбачає наявність двох статей, вважається природною і звичною. Це наше сьогодення – впродовж всього життя і в будь-якій ситуації належати до однієї із цих груп. Крім того, ця бінарна структура унормовує в суспільному дискурсі те, що означає бути жінкою, що – чоловіком і що є ненормальним – транс-, гомо- і інтерсексуальність.</p>			
4. До етапів наукового дослідження не належить:			
А	Історичний		
Б	Дослідний		
В	Узагальнення та апробація		
Г	Організаційний		
5. До завдань науки відноситься:			
А	збір, опис, аналіз, узагальнення і пояснення фактів		
Б	виявлення законів руху природи, суспільства, мислення і пізнання		
В	пояснення сутності явищ і процесів		
Г	всі відповіді вірні		
6. Відредагуйте бібліографічний опис такого джерела:			
<p>Романчук Л. Д. Оцінка джерел надходження радіонуклідів до організму мешканців сільських територій Полісся України. Дис. ... д-ра с.-г. наук. 03.00.16 Житомир. Нац. агрокол. ун-т. Житомир. 2009. 343 С.</p>			
7. За типом суб'єкта соціологічні дослідження поділяються на?:			
А	разові й повторні		
Б	колективні й персональні		
В	новаторські й компіляторські		
Г	польові й лабораторні		
8. Один із видів наукових публікацій, де подаються кінцеві або проміжні результати дослідження накреслюються перспективи наступних напрацювань – це _____			
9. Узгодьте анкетні запитання з їх визначенням:			
1	Шкальні запитання	А	запитання про певний факт може бути сприйняте респондентом як оцінка цього факту

2	Альтернативні запитання	Б	передбачають відповіді за принципом «так – ні»
3	Запитання з преамбулою	В	варіанти відповідей даються у вигляді шкали, в якій треба зазначити той чи той показник
10. Короткі інтерв'ю – це:			
А	5-10 хв		
Б	10-15 хв		
В	10-30 хв		
Г	20-40 хв		

Викладач

Семашко Т.Ф.

10. Методи навчання

За джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення; наочні – презентація, ілюстрація; практичні – індивідуальні завдання, самостійна робота, практична робота.

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

Задіяно практикум, спрямований на вироблення навичок самостійної моральної орієнтації майбутніх журналістів у складних професійних ситуаціях.

11. Форми контролю

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді модульних контрольних робіт, виконання індивідуальних завдань, поточного тестування.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 01.05.2023 р. № 404)

Шкала оцінювання

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента із засвоєння дисципліни R дис. (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента з навчальної роботи R нр (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

Рейтинг з додаткової роботи R ДР додається до R НР і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний R ШТР не перевищує 5 балів і віднімається від R НР. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

13. Методичне забезпечення

1. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи ДСТУ 8302:2015.

2. Методичні рекомендації з написання та оформлення дипломних робіт (проектів) студентами Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський, 2018. 36 с.

14. Рекомендована література

Основна

1. Адаменко М. І. Основи наукових досліджень. Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2014. 188 с.

2. Артемчук Г. І., Курило В. М., Кочерган М. П. Методика організації науково-дослідної роботи: навч. посіб. для студ. та викл. ВНЗ. К. : Форум, 2000. 270 с.

3. Захарченко А. П. Засади кількісного аналізу інформаційних кампаній. *Information Society*. 2017. Issue 26 (July-December).

4. Іванов В. Ф. Теоретико-методологічні основи вивчення змісту масової комунікації. Київ: Київ. ун-т, 1996.

5. Костенко Н. В. Досвід контент-аналізу: моделі та практики : монографія. Київ : Центр вільної преси, 2003. 200 с.

6. Різун В., Скотникова Т. Методологічні засади українського журналістикознавства як гуманітарної науки. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Журналістика. 2013. Вип. 20. С. 15–18.

7. Різун В., Хилько М., Скотникова Т. Специфічні методи дослідження в журналістикознавстві. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Журналістика. 2013. Вип. 20. С. 4–6.
8. Різун В. В., Скотникова Т. В. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві: навч. посібн. Київ: Київський університет, 2005. 232 с.
9. Різун В. В., Трачук Т. А. Нарис з історії та теорії українського журналістикознавства. Київ: Київський університет, 2005.
10. Семенов О. Організація науково-дослідної роботи студентів філологічних факультетів педагогічних університетів. Київ–Глухів, 2002. 96 с.
11. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / за заг. ред. Костенко Наталії, Батаєвої Катерини та Іванова Валерія. Київ : КОНДОР, 2018. 416 с.
12. Хилько М. Методологічні основи соціальнокомунікаційних досліджень в Україні. Вісник Львівського університету. Серія журналістика. 2013. Вип. 37. С. 84–93.

Додаткова

1. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с.
2. Довідник здобувача наукового ступеня. Київ: Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», 2011. 70 с.
3. Різун В. В. Про стан нашої науки та вимоги до написання дисертацій. Наукові записки Інституту журналістики КНУ ім. Тараса Шевченка. 2003. №10. С. 7-13.
4. Українське журналістикознавство. Дисертаційні дослідження 1982-2000 рр.: Бібліографічний покажчик / укладач Б. І. Черняков. Київ: Ін-т журн. Київ. ун-ту, 2000. 63 с.
5. Державна атестація: методичні вказівки з підготовки та оформлення кваліфікаційної роботи рівня «бакалавр» напряму 6.030301 «Журналістика» денної та заочної форм навчання / укладач: О. Г. Ткаченко, В. О. Садівничий, І. Л. Гаврилюк. Суми, 2011. 36 с.
6. Конспект лекцій з дисципліни «Основи журналістикознавчих досліджень» для студентів 4 курсу гуманітарного факультету спеціальності 6.030301 «Журналістика» денної форми навчання / укладач О. Г. Ткаченко. Суми, 2008. 96 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Центр контент-аналізу (Відкриті звіти) – <http://ukrcontent.com/>
2. Детектор медіа. Моніторинг – <https://detector.media/category/monitoring/>
3. Академія української преси (Моніторинг) – <http://www.aup.com.ua/>
4. Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс] [сайт]. – Режим доступу : <http://www.journ.univ.kiev.ua/>
5. Телекритика. Вся правда про медіа [Електронний ресурс] [сайт]. – Режим доступу : <http://www.telekritika.ua/>
6. Київський міжнародний інститут соціології (Прес-релізи та звіти) – <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports>
7. Проект Тексти.org.ua (Журналістика даних, статті) – <http://texty.org.ua/>